

Příloha k protokolu o SZZ č.

Autorka: **Bc. Michaela Míčová**

Vysoká škola: FF JU v Českých Budějovicích

Aprobace: Bohemistika nav.

Katedra: Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: 12. 6. 2017

Oponent: Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jiráskovy drobné historické prózy v dobovém kontextu

.....
(téma)

Michaela Míčová se ve své diplomové práci chopila tématu, které je spjato s osobností takřka kanonického významu. Ten vytvářela především česká literární věda vystavující Aloise Jiráska mnoha, ideologicky často silně podmíněným interpretacím (z nich vyniká zejména marxistická teorie vymezující autorovi specifickou úlohu v národně-dělnickém boji za světlé zítřky). Je chvályhodné, že Michaela Míčová zvládla nejen soustředit, ale i dobře využít dostupnou sekundární literaturu v průřezu od analýz nejstarších po soudobé. V soupisu literatury tak nechybí klíčoví vykladači Jiráska od Jana Máchala, Zdeňka Nejedlého, Arna Nováka po Jaroslavu Janáčkovou, Aleše Hamana, Zdeňka Pešata nebo naposledy Bohumila Fořta, byť některé položky bychom jistě mohly postrádat (napadá mne zde například knižně vydaná studie Miroslava Hýska z r. 1921 a stejným badatelem připravený sborník k 70. narozeninám Aloise Jiráska z téhož roku, zajímavé by jistě byly i četné doslovy k vydání Jiráskových děl).

Cílem práce však nebyl bibliografický přehled a sympaticky nebyla pozornost zaměřena ani k velkým románovým dílům autora. Michaela Míčová se soustředila na díla okrajová, méně významná, pro něž je obvykle vyhrazeno marginalizující označení „drobná próza“. S oporou ve výše uvedené literatuře, vesměs věnované „velkým“ Jiráskovým dílům, se tak autorka zaměřila na tu část autorovy produkce, které literární věda zpravidla věnuje menší, nebo dokonce vůbec žádnou pozornost. Badatelsky podnětné je pak koncepční uchopení tématu, nejde zde jen o pouhou analýzu jednotlivých děl, ale o jejich zasazení do kontextu dobové tvorby shodné ražby. Vynořují se tak zde jména literární vědou zcela opomíjených, či méně reflektovaných autorů, Koldy Malínského, Karla Škáby a Josefa Karla Karase, mezi nimiž a Jiráskem lze konstatovat četné paralely, zejména na úrovni žánru

(historická povídka), nebo ve výběru shodného, jimi reprezentovaného historického období (doba před- a pobělohorská). Jádrem práce přitom spočívá v systematické analýze a následné komparaci způsobu vyprávění, postav, prostoru a klíčových motivů jednotlivých textů vybraných děl Aloise Jiráska a jeho souputníků. Na pozadí dobře odvedené a teoreticky adekvátně zajištěné komparace se přitom Michaele Míčové daří postihnout specifickou a do jisté míry i výlučnou Jiráskových uměleckých postupů, jimiž se autor vymykal běžnému standardu zastoupeném právě Malínským, Škábou nebo Karasem (autorka v závěru upozorňuje zejména na plastičnost popisu a propracovanou charakteristiku postav, kterou nabízí Jiráskova díla).

Výhrady vůči práci jsou z mé strany nemnohé a týkají se spíše některých formulačních nepřesností, jazykových nedostatků nebo formálních úprav textu (matoucí je zejména řazení Jiráskových děl mezi sekundární literaturu či uvádění časopiseckých recenzí mezi internetovými zdroji, ačkoliv se jedná o pouhé skeny daných titulů z databáze Kramerius, tudíž je možné je umísťovat do sekundární literatury a opatřit náležitými bibliografickými údaji). Podle mého soudu mohla být autorka i invenčnější v celkové struktuře práce, jež je uspořádána velmi mechanicky a monotónně (analýzy marginálních autorů jsou pojednány odděleně a na závěr jednotlivých kapitol je vždy připojeno srovnání s Jiráskem, takže některé teze se opakují nebo nadbytečně zmnožují). Nekoncepčně rovněž působí, když autorka za svá teoretická východiska stanovuje recepční estetiku (na s. 27) a následující argumentace, proč byli zvoleni Malínský, Škába a Karas, případně, proč byla z Jiráskovy drobné prózy vybrána právě díla *Viktora*, *Filosofská historie* a *Zemanka*, je zúžena na pouhé konstatování, že tu „kritériem byl dobový kontext, dostupnost a rozsah“ (s. 27). Pod těmito třemi kritérii si pak čtenář může představit ve své podstatě cokoliv, neboť bližší vysvětlení není autorkou poskytnuto. V intencích recepční estetiky bychom ovšem čekali alespoň zmínku o dobovém přijetí autorů, zahrnujícím jejich recenzní ohlas, dobové reference jiných autorů, literárněvědné hodnocení jejich děl atd. (k tomu účelu dobře slouží jak tradiční knižní zdroj, *Lexikon české literatury*, tak v poslední době rozvíjené elektronické databáze Ústavu pro českou literaturu, např. *Retrobi – Retrospektivní bibliografie české literární vědy*, které autorka dle seznamu použité literatury zná). Dané informace nalezneme rozpuštěny teprve v rámci následujících kapitol, jsou však poměrně kusé a především pouze přehledové. Chybí zde promyšlenější komentář, respektive vůbec nějaký pokus o zhodnocení postavení toho či onoho autora. Jestliže je výběrem tématu a jeho uchopením korigován obvyklý výklad české literární vědy, bylo by myslím užitečné přispět čtenáři přesnějším vysvětlením, zda se na

základě autorkou zpracované heuristiky tito autoři skutečně jeví jako marginální, a jaká tedy byla jejich pozice v dobové literatuře.

Celkově považuji práci Michaely Míčové za podnětnou, metodologicky a analyticky dobře uchopenou a doporučuji ji k obhajobě. Vzhledem k výše uvedeným formálním chybám se přikláním k hodnocení velmi dobře s možností obhajoby o stupeň výše, bude-li tomu posudek školitele nakloněn.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

V Č. Budějovicích dne 12. 6. 2017

.....
podpis oponenta diplomové práce

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte